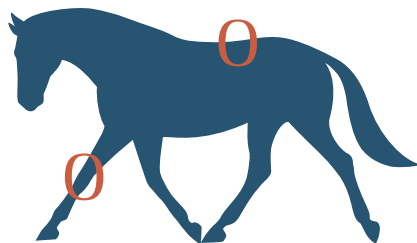

CO BOLI MOJEGO KONIA?

CO BOLI MOJEGO KONIA?

Praktyczny przewodnik wykorzystujący metody
chiropraktyczne do oceny bolesności i dysfunkcji

RENEE TUCKER

przekład Beata Fitonowicz

Sassebi

Tytuł oryginału
Where Does My Horse Hurt?

First published in 2011 by
Trafalgar Square Books, North Pomfret, Vermont USA

Copyright © 2011 Renee Tucker

Copyright © for the Polish edition: Sassebi, Kraków 2018
www.sassebi.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej książki nie może być powielana, kopiowana, publikowana we fragmentach bądź w całości ani rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie bez pisemnej zgody wydawcy.

Przekład

Beata Fiłonowicz

Redaktor prowadzący

Alina Palichleb

Konsultacja merytoryczna

Monika Tolkacz-Paszkiewicz

Korekta

Agnieszka Arciszewska

Dagmara Małysza

Skład i przygotowanie do druku

Piotr Poniedziałek

Projekt okładki

Monika Chrabąszcz-Tarkowska

Projekt graficzny oryginału

Lauryl Eddlemon

Zdjęcia

Ginger Kathleen-Coombs

Ilustracje

Patty Capps

Druk i oprawa

Zakłady Graficzne Colonel, Kraków, www.colonel.com.pl

ISBN 978-83-945135-1-1

Do druku użyto papieru z certyfikatem FSC. Więcej na temat pochodzenia papieru: www.arcticpaper.com/environment

Wydawca ani jego współpracownicy nie ponoszą odpowiedzialności za konsekwencje wynikające z zastosowania metod opisanych w niniejszej pracy. Informacje podane przez autorkę nie powinny zastępować konsultacji z lekarzem weterynarii ani innym specjalistą.

*Dla wszystkich moich cenionych klientów,
szczególnie tych, którzy mówili „Gdybym tylko wiedział!”*

Spis treści

<i>Joyce Harman, Wstęp</i>	9	Rozdział 5: Podstawowe zasady oceny poszczególnych	
Słowo wstępne: Jak razem zmienimy świat	11	części ciała konia	47
Podziękowania	13	Czym są testy sprawdzające?	47
		Ułożenie rąk	47
		Czas, nacisk, cierpliwość	48
		Wrażliwość, reakcje, zakres ruchomości	49
		Dasz radę!	50
CZĘŚĆ PIERWSZA			
Wprowadzenie do chiropraktyki i wykonywanie testów	15		
Rozdział 1: Chiropraktyczne przebudzenie	17	CZĘŚĆ DRUGA	
Wprowadzenie	17	27 testów, które możesz wykonać na swoim koniu	
Zdarzyło się pewnego dnia	18	Chiropraktyczna ocena ciała	53
Moja pierwsza wizyta u chiropraktyka	19	Jak to robić	53
Czy to na pewno nie szarlataneria?	20	Przykłady przebiegu testów	55
Moje błędne mniemanie	21	Testy sprawdzające: ostatnie uwagi i... ostrzeżenia	60
Rozdział 2: Jak działa chiropraktyka	23	Dział 1: Testy głowy i szyi	63
Podwichnięcia	23	1: Atlas – pierwszy kręg szyjny C1	64
Nastawianie	24	2: Kość potyliczna	69
Jak chiropraktyk pracuje na półtonowym koniu?	25	3: Staw skroniowo-żuchwowy	74
Kompensacje	28	4: Szyja (kręgi C2–C6)	78
Co możesz zrobić, by pomóc swojemu koniowi	29	5: Siódmy kręg szyjny C7	82
Rozdział 3: Kiedy rozważyć wizytę chiropraktyka, a kiedy nie	31	Dział 2: Testy przedniej części ciała	87
Objawy: na co wskazują?	31	6: Łopatka	88
Przyczyny pierwotne: kiedy chiropraktyk nie jest najlepszym rozwiązaniem	33	7: Staw ramienny	92
Chiropraktyk czy lekarz weterynarii?	37	8: Mostek	97
		9: Łokieć	100
		10: Nadgarstek	105
Rozdział 4: Jak znaleźć dobrego chiropraktyka	39	11: Kość nadgarstka dodatkowa	108
Stowarzyszenia chiropraktyków	40	12: Kości rysikowe	111
Zapytaj lekarza weterynarii	40	13: Staw pęciny	114
Na własne oczy	41	14: Trzeszczki pęciny	118

15: Staw koronowy	122
16: Staw kopytowy	127
Dział 3: Testy grzbietu	131
17: Kłęb	132
18: Odcinek piersiowy kręgosłupa	136
19: Żebra	142
20: Odcinek lędźwiowy kręgosłupa	147
21: Staw międzypoprzeczny lędźwiowo-krzyżowy	151
Dział 4: Testy tylnej części ciała	155
22: Kość krzyżowa	156
23: Staw krzyżowo-biodrowy	161
24: Staw biodrowy	165
25: Staw kolanowy	169
26: Staw skokowy (staw stępu)	173
27: Kręgi ogonowe	178
Załącznik A: Lista 10 najczęstszych problemów i schematy postępowania	183
Załącznik B: Kompletna lista problemów	189
O autorce	199
Indeks	201

Wstęp

JOYCE HARMAN

Jako właściciel konia zapewne chcesz, by twój ulubieniec zawsze był w jak najlepszej formie. Jeśli masz konia z tajemniczą kulawizną, prawdopodobnie przeszukałeś już wszystkie dostępne kanały informacyjne, próbując znaleźć pomoc. Zapewne przy okazji usłyszałeś o różnych terapiach, obiecywano ci natychmiastowe postawienie konia na nogi i być może wydałeś sporo pieniędzy, szukając sposobu na rozwiązanie problemu.

Obecnie właściciele koni są zobowiązani zapewnić opiekę medyczną swoimi zwierzętom. Idealnie byłoby współpracować z zespołem zaufanych profesjonalistów, którzy w razie potrzeby pomogą podjąć właściwą decyzję. Zdarzają się jednak sytuacje, kiedy nawet fachowcy rozkładają bezradnie ręce. Jeśli mieszkasz w okolicy, gdzie dostęp do pomocy specjalistów jest ograniczony, pewnie w sytuacjach awaryjnych nie raz musisz samodzielnie decydować o sposobie leczenia swojego czworonoga. A może skorzystałeś kiedyś z zabiegu chiropraktycznego, odczułeś po nim poprawę zdrowia, a nawet jakości życia, i teraz zastanawiasz się, czy mógłbyś w podobny sposób pomóc swojemu koniowi...

Nieważne, z jakiego powodu sięgnąłeś po książkę Renee Tucker. To prawdziwa kopalnia wiedzy na

temat sposobów kompletnego sprawdzenia układu mięśniowo-szkieletowego konia. Fotografie i rysunki anatomiczne są bardzo czytelne. Dzięki nim każdy jest w stanie wykonać opisane tu testy. Autorka osobiście pokazuje, jak sprawdzać poszczególne stawy i robić to bezpiecznie, aby ani badający, ani koń przy tym nie ucierpieli.

Korzystając z informacji zawartych w tej książce, poznasz swojego konia od nowa i nauczysz się zauważać zmiany w jego zachowaniu i kondycji. Czasem koń wraca z padoku trochę „nierregularny” po długiej nocy zabaw z kolegami, a ty nie masz pojęcia, co mu się stało. Wiesz tylko, że nie czuje się najlepiej lub porusza się dziwnie, inaczej. Szczegółowe testy wykonane zgodnie z instrukcjami podanymi w tej książce nie zdradzą ci, co się wydarzyło, ale pomogą ci stwierdzić, która część ciała konia ucierpiała. Dowiesz się również, jakie kolejne kroki najlepiej podjąć, by koniowi pomóc.

Do wszystkich testów autorka dołączyła opisy symptomów, które pozwolą potwierdzić lub wykluczyć wstępną diagnozę oraz podpowiedzą, czy wezwać lekarza weterynarii, chiropraktyka, kowala, pasowacza siodeł, a może wszystkich razem.

To jest jedna z tych książek, które powinny znaleźć się na półce każdego właściciela koni. Choć nie – ona w ogóle nie powinna leżeć na półce! Powinna być w regularnym użyciu! Nieważne, jaką dyscyplinę jeździecką uprawiasz, czy twój koń jest młodziakiem czy emerytem, czy jeździsz regularnie czy okazjonalnie dla przyjemności – ta książka pomoże ci być wyedukowanym i świadomym właścicielem konia.

JOYCE HARMAN, DVM

Autorka książek:

The Horse's Pain-Free Back and Saddle-Fit Book

(wyd. polskie *Siodło – prawidłowe dopasowanie*¹)

The Western Horse's Pain-Free Back and Saddle-Fit Book

English Saddles: How to Fit – Pain-Free (DVD)

Western Saddles: How to Fit – Pain-Free (DVD)

www.harmanyequine.com

¹ Książka wydana nakładem wydawnictwa Sassebi (przyp. red.).

SŁOWO WSTĘPNE

Jak razem zmienimy świat

W naszym świecie wiele rzeczy wymaga zmian. Mimo że na niektóre z nich nie mamy wpływu, możemy skupić się na jednej sprawie: bardzo wiele koni stale cierpi, a ludzie odpowiedzialni za ich dobrostan zwykle nawet o tym nie wiedzą. Właściciele i jeźdźcy zdają sobie z tego sprawę dopiero, kiedy u konia pojawia się kulawizna lub zaczyna mieć trudności podczas pracy, ale tak naprawdę problem będący źródłem bólu zwykle występuje dużo wcześniej.

Co robimy codziennie, zanim wsiądziemy na konia? Jaka jest ta jedna czynność, którą zawsze wykonujemy? Czyścimy koniowi kopyta. Dlaczego? Ponieważ wiemy, że „bez kopyt nie ma konia”. To jedna z pierwszych lekcji, jakich się uczymy, i często pierwsza, jaką przekazujemy innym młodym jeźdźcom. Jeśli chodzi o dobrostan konia, stwierdzenie, że „bez kopyt nie ma konia”, jest absolutnie prawdziwe.

Ale co z końskim grzbietem? Z głową? Z żebrami? Czy od nich w równym stopniu nie zależy jakość ruchu konia i możliwość pracy pod siodłem? Czyż nie byłoby wspaniale, gdybyśmy wykonując szybkie, codzienne badania, bardzo podobne do oceny stanu końskich kopyt, mogli też sprawdzić, czy pozostałe części ciała nie bołą konia i czy

prawidłowo funkcjonują? Na pewno byłoby wspaniale – i co więcej, może tak być! Do tego służy ta książka – ma na celu nauczenie każdego, jak w pięć do dziesięciu minut sprawdzić całe ciało konia. Dzięki temu można upewnić się, czy koń dobrze się czuje (nic go nie boli ani nie powoduje dyskomfortu, a jego ruch jest optymalny) lub czy nie powinniśmy zwrócić uwagi na jakąś część jego ciała bądź zająć się źródłem problemu.

Książka ta powstała z myślą o każdym, komu zależy na koniach. Niezależnie od tego, czy jesteś właścicielem konia, lekarzem weterynarii, kowalem, trenerem, masażystą (lub innym końskim terapeutą), sędzią lub rodzicem, który luzakuje swojemu dziecku i płaci rachunki – możesz nauczyć się, jak zbadać konia pod kątem bólu lub potencjalnych problemów zdrowotnych. Następnie możesz przekazać tę wiedzę swoim przyjaciołom, kolegom ze stajni, studentom, klientom, dzieciom... i stopniowo, ale z pewnością, cały koński świat zacznie się zmieniać.

Książka ta *nie* próbuje uczyć, w jaki sposób nastawiać konie. Uczy, jak rozpoznać, kiedy koniowi przyda się nastawianie chiropraktyczne. Nie uczy, jak być lekarzem weterynarii. Ale uczy, jak znaleźć miejsca, w których koń odczuwa ból (nawet jeśli nie

jest to oczywiste, nic nie grzeje ani nie ma obrzęku). Dzięki temu będziesz lepiej poinformowany i będziesz w stanie lepiej współpracować z lekarzem weterynarii, kiedy razem będziecie starali się usunąć źródło bólu twojego konia.

Należy wyjaśnić, że nie opisuję każdego możliwego przypadku, kiedy koń cierpi ból, dyskomfort czy ma ograniczenia ruchowe. Zakładam, że zdajesz sobie sprawę, że także złe jeździectwo może powodować ból u konia. A ponieważ jest już wiele doskonałych książek omawiających techniki jeździeckie, ten temat całkowicie tutaj pomijam.

Zdziwisz się, jak wiele dowiesz się na temat swojego konia, wykorzystując proste narzędzia z tej książki. Poprawisz umiejętności wykrywania najmniejszych zmian, które postępują z dnia na dzień.

I będziesz świętować, kiedy odkryjesz i rozwiążesz problem na wczesnym etapie, dzięki czemu wyeliminujesz potencjalne skazanie konia na wielomiesięczny areszt boksowy lub kosztowne leczenie. Z góry się cieszę sukcesem, który z pewnością osiągniesz, i mam nadzieję, że podzielisz się ze mną swoją historią, przesyłając mi wiadomość mejlową lub pisząc do mnie (zobacz: informacje kontaktowe na str. 199)!

Dziękuję, że się do mnie przyłączasz. Spodoba ci się to, ponieważ pewnego dnia będziesz mógł powiedzieć, że od samego początku brałeś udział w zmianianiu świata koni.

RENEE TUCKER, DVM
Dyplomowany chiropraktyk
i akupunkturzysta koni

Podziękowania

Chciałabym podziękować tym osobom, bez których ta książka by nie powstała. Brzmi doniośle prawda? Ale zupełnie poważnie...

Dziękuję wszystkim w wydawnictwie Trafalgar Square Books za ciężką pracę i za wiarę w tę książkę.

WIELKIE DZIĘKI mojej najlepszej przyjaciółce Lydii za pomoc z komputerami i w opiece nad moimi dziećmi, a także za nieustanne słowa zachęty i wsparcia.

Dziękuję mojemu przyjacielowi Jezusowi, od którego pochodzi wszelkie uzdrowienie.

Dziękuję mojemu tacie za nieustanną pomoc, nawet kiedy zalewałam go nadmiarem materiałów, i za to, że był ze mnie dumny, jeszcze zanim ukończyłam tę książkę.

Dziękuję Merrilee Asla Lee za pracę nad zdjęciami, redakcją i obiady. Dziękuję także Dickowi Lee za pracę edytorską i wsparcie. Merrilee oferuje piękne zdjęcia i kartki z życzeniami, a dochód ze sprzedaży przeznaczony jest na pomoc zwierzętom. Można skontaktować się z nią pod adresem: merrilee3@msn.com.

Dziękuję Patty Capps za jej astronomiczny wysiłek w doprowadzeniu ilustracji do perfekcji. I za jej cierpliwość wobec mojego czepialstwa. I za jej

przezabawne mejle. Kontakt z nią jest możliwy pod adresem: equine-mity@live.com.

Dziękuję Ginger-Kathleen Coombs, niesamowicie utalentowanej fotografe. Można z nią nawiązać kontakt przez elijahparkphotography.com.

Dziękuję Katherine Tilen z Short Acre Farms w Hockinson w stanie Washington, która wspaniałomyślnie zezwoliła na wykonanie sesji zdjęciowych na terenie swej pięknej posiadłości.

Dziękuję końskim modelom i ich właścicielom. Wspaniale wyglądacie na zdjęciach!

Patty Capps, rysowniczka, pogrążona w ciężkiej pracy w swojej „kwaterze”

Specjalne podziękowania dla dr n. wet.
R.W. Henry'ego (mojego profesora anatomii z Uni-
wersytetu Tennessee w Knoxville – już prawie 20 lat
temu!), który łaskawie zatwierdził poprawność ilu-
stracji anatomicznych.

Wszystkim moim klientom, których uznaję za
przyjaciół i rodzinę: dziękuję, że byliście moimi

„królikami doświadczalnymi”. Ha! Żartowałam! Nie
jesteście królikami. Kocham Was! Wszyscy jeste-
ście cudowni i szczerę się, że jestem częścią zespołu
medycznego waszych koni.

I na koniec, Miltonowi i Roady, moim „przewod-
nikom”.

CZĘŚĆ PIERWSZA

Wprowadzenie do chiropraktyki
i wykonywanie testów

